

проведенні занять необхідно використовувати практичні вправи та завдання для оволодіння студентом сутності та способів застосування методик економічного управління. Вибіркові дисципліни бакалаврського рівня розкривають окремі аспекти застосування методичного інструментарію, що поглиблює знання в певному напрямі. При проведенні занять доцільно використовувати індивідуальні лабораторні роботи та творчі завдання з метою посилення компетентностей прикладного застосування вивчених у нормативних дисциплінах методик економічного управління.

Література

1. *Малиновский Б.Н.* Академик В. Глушков. – К.: Наук. думка, 1993. – С. 45.

Кіндрацька Л.М., д.е.н.,
професор, завідувач кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ПРОЦЕСІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Динамічність економічних процесів в Україні призводить до необхідності суттєвого поглиблення та оновлення компетенцій працівників сфери бухгалтерського обліку. Певна річ, це прямою мірою стосується і викладачів ВНЗ, які беруть участь у підготовці конкурентоспроможних фахівців цього профілю, здатних швидко реагувати на зміни у соціально-економічному середовищі. Ураховуючи, що змінюється також нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку як на рівні вітчизняних і міжнародних облікових стандартів, так і міжнародних стандартів фінансової звітності, потребують оновлення компетенції, безпосередньо викладачів. Тільки у цьому разі викладач, який володіє практичними компетенціями стосовно предмету наук, які він викладає, можливо вести мову про його визначальну роль у забезпеченні якості освіти.

Основна моя теза така: через призму студентоцентризму необхідно забезпечити якісно новий рівень освітніх послуг. Не вдаючись у глибокі загальноекономічні постулати, зазначу, що послуга, зокрема, освітня, як товар, має досить суттєву відмінність від товару як такого: факт її надання і факт її споживання співпадають. Це означає, що якісна освітня послуга можлива, якщо у процесі її надання беруть участь дві сторони: викладач і студент. Тільки при поєднанні їх зусиль послуга як товар набуває певних споживчих якостей на фоні формування споживчої вартості послуги. Обидві сторони мають бути зацікавлені у корисності свого вкладу у навчальний процес, у якому необхідно забезпечити діалектичну єдність кількості і якості знань за двома позиціями: кількість і якість знань, що їх надає викладач з урахуванням своїх компетенцій;

кількість і якість знань, що їх засвоює студент. На їх основі він формує свої знанняві компетенції, що врешті узагальнюються його позицією стосовно відповідей на питання: «Що я знаю?» і «Що я вмію?».

У цьому разі можливо дати найкращу характеристику студентоцентризму як навчальному процесу, який не допускає пошуку істини методом спроб і помилок. Усе має бути обдуманим, а відтак – спрогнозованим у послідовному переході від етапу до етапу формування системи забезпечення високої якості освіти. Позаяк, а тільки ідеальна теоретико-практична підготовка викладача може бути запорукою якості викладання науки. Інша справа – якість засвоєння знань студентами і набуття ними потрібних знанневих компетенцій. Саме тут можливі негаразди, пов'язані із небажанням окремих студентів вчитися. Отож, не буде цілковито правильно вважати, що студентоцентризм – це система, центральним ядром якої є, винятково, студент. Якщо – це студент, який прагне до отримання знань – то, певна річ, на його потреби необхідно і важливо орієнтуватися. У цьому сенсі виправданими будуть інноваційні методи навчання, інтерактивні його форми, тобто все, що формує нову ідеологію освітнього процесу – комплексу підходів до набуття знань і забезпечення розуміння їх важливості.

Студенту, який зрозуміє сутність набутої компетенції, не потрібно нічого зазубрювати він зможе самостійно формулювати визначення, орієнтуватися у поняттях і категоріях, що стане запорукою його майбутньої професійної діяльності.

Це вкрай важливо, оскільки вже нині слід вести мову про поступове формування єдиних міжнародних освітніх стандартів, тобто можливе приведення до спільного формату комплексу навчальних дисциплін за аналогічними спеціальностями, що особливо актуально для спеціальностей облікового спрямування.

Що ж стосується студентів, які бажають отримати диплом, але не мають бажання набувати знанневих компетенцій, то у системі студентоцентризму на їх запити орієнтуватися не слід. Мо-

жливо варто посилити вимоги до оцінювання їх знань, активізуючи відому ще з радянських часів методу відпрацювання пропущених занять і не допуску до іспитів, скажімо, із низьким балом (менше 10).

Отож, вивести «золоте» правило студентоцентризму у системі забезпечення якості освіти не-реально з теоретичної, і не потрібно – із практичної точки зору. Ця система дуже рухлива, характеризується змінюваними внутрішніми зв'язками, тому будь-які необґрунтовані, навіть амбіційні цілі не сприятимуть підвищенню якості освітніх послуг. Успішність – це поєднання можливостей викладача презентувати компетенції із бажанням студента їх засвоїти.

*Кірданов М.Г., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності*

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ В РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Студентоцентризм – це орієнтування освітнього процесу на особистість і потреби студента через створення сприятливих умов для навчання і розкриття потенціалу студентів.

Студентоцентризм не є самоціллю. Його мета – повноцінна реалізація компетентнісного підходу в освіті.

Компетентнісний підхід ставить наголос не на змісті, а на результатах навчання і втілюється у компетенціях, які є здатністю фахово і зацікавлено виконувати професійні обов'язки.

Компетенція є єдністю трьох складових:

- 1) знання і розуміння об'єкта діяльності;
- 2) вміння дієво і оптимально застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- 3) особистісні якості (переконання, установка на самореалізацію, ціннісні орієнтації).

Отже, студентоцентризм має забезпечити набуття знань, умінь, особистісних якостей і мотивацій, які сформулюють висококласного фахівця, створять підґрунтя для самореалізації людини, гарантуватимуть затребуваність потенціалу особистості, усвідомлення нею своєї власної значимості [1].

Таких результатів можна досягти через осмисленість сприйняття і засвоєння студентами навчального матеріалу, формування у студентів здатності самостійно, нестандартно, творчо застосовувати одержані знання при розв'язанні прикладних завдань.

Які навчально-методичні підходи сприятимуть наданню процесу навчання студентоцентрованого характеру?

1. Скорочення кількості навчальних дисциплін через їх інтеграцію. Забезпечить системність знань, розуміння цілісного і причинно-наслідкового характеру явищ і процесів.

2. У навчальних програмах дисциплін залишити теми, які є найсуттєвішими для даної дисципліни. Забезпечить можливість кращого роз'яснення тем і їх кращого засвоєння, розуміння сутності об'єкта вивчення.

3. Навчальні завдання до тем повинні бути аналітичного, за можливості – проблемного, характеру. Студенти мають виконувати завдання самостійно; викладач пояснює лише алгоритм роботи. Навчальні завдання бажано складати за варіантами для роботи студентів малими групами або індивідуально.

4. Контроль засвоєння навчального матеріалу здійснювати через письмові контрольні роботи тестового або розрахункового (аналітичного) характеру. Усне опитування проводити під час захисту навчальних завдань для з'ясування розуміння студентом сутності теми, рівня системності у засвоєнні матеріалу.

5. Заохочувати студентів самостійно підбирати проблемні практичні ситуації для їх використання як навчальних завдань.

6. Надавати студентам можливість формування індивідуального аналітичного завдання з наступною презентацією і захистом результатів.

Література

1. Вахтина Е.А., Артюхина А.И. Студентоцентрический аспект реализации компетентностного подхода в ВУЗе // Известия Волгоград. ГТУ. – 2012. – №9, том 11. – С. 31–32.
2. Клочек Г. Наука освіти // ІАТ «Дзеркало тижня». – 2015. – №44–45.